

**CCE RF/RR/
PF/PR**

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಳಿ,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003

**KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD,
MALLESHWARAM, BENGALURU - 560 003**

ಮಾರ್ಚ್/ಏಪ್ರಿಲ್ 2026 ರ ಪರೀಕ್ಷೆ - 1

MARCH/APRIL 2026 EXAMINATION - 1

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 67-S

CODE NO. : 67-S

ವಿಷಯ : ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : Third Language — SANSKRIT

तृतीयभाषा – संस्कृतम्

(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಶಾಲಾ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ)
(Regular Fresh / Regular Repeater / Private Fresh / Private Repeater)

दिनांक : 30. 03. 2026]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80

Date : 30. 03. 2026]

[Max. Marks : 80

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
I.	समुचितोत्तरचयनप्रश्नानाम् उत्तराणि ।	8 × 1 = 8
1.	‘कौन्तेयः’ अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति । (A) अर्जुनः (B) दुःशासनः (C) कृष्णः (D) दुर्योधनः उत्तरम् : (A) अर्जुनः	1

10/507❀ (MA)

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	‘उन्नतः’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति । (A) नीचः (B) अवनतः (C) बहिः (D) अन्तः उत्तरम् : (B) अवनतः	1
3.	‘राघवेन्द्रः’ अत्र एतत् लिङ्गं भवति । (A) पुल्लिङ्गम् (B) स्त्रीलिङ्गम् (C) नपुंसकलिङ्गम् (D) अन्यलिङ्गम् उत्तरम् : (A) पुल्लिङ्गम्	1
4.	‘अपृच्छत्’ अत्र एषः लकारः अस्ति । (A) लट् लकारः (B) लङ् लकारः (C) लोट् लकारः (D) लिट् लकारः उत्तरम् : (B) लङ् लकारः	1
5.	‘निपतन्ति’ अत्र एषः पुरुषः अस्ति । (A) उत्तमपुरुषः (B) मध्यमपुरुषः (C) प्रथमपुरुषः (D) अन्यपुरुषः उत्तरम् : (C) प्रथमपुरुषः	1
6.	‘गरिष्ठः’ अत्र अयं तद्धितप्रत्ययः भवति । (A) छ प्रत्ययः (B) म प्रत्ययः (C) थाल् प्रत्ययः (D) इष्ठन् प्रत्ययः उत्तरम् : (D) इष्ठन् प्रत्ययः	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
7.	“गृहे भोजनं खादामः ।” अत्र रेखाङ्कितपदस्य कारकम् इदं भवति । (A) कर्तृकारकम् (B) करणकारकम् (C) अपादानकारकम् (D) अधिकरणकारकम् उत्तरम् : (D) अधिकरणकारकम्	1
8.	‘अहं पाठं लिखन् अस्मि ।’ अत्र कृदन्तपदम् इदं भवति । (A) अहं (B) पाठं (C) लिखन् (D) अस्मि उत्तरम् : (C) लिखन्	1
II.	चतुर्थं पदं लिखत ।	4 × 1 = 4
9.	मधुसूदनः — कृष्णः :: हनूमान् — । उत्तरम् : आज्ञनेयः	1
10.	जानकी — सीता :: दाशरथिः — । उत्तरम् : श्रीरामः ।	1
11.	कालपर्ययात् क्षयं गच्छति — शिक्षा :: सुबद्धमूलाः निपतन्ति — । उत्तरम् : पादपाः	1
12.	अर्जुनस्य सारथिः — कृष्णः :: कर्णस्य सारथिः — । उत्तरम् : शल्यः ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	4 × 1 = 4
13.	कः राजा श्रीवैष्णवमतदीक्षां स्वीकृतवान् ? उत्तरम् : बिट्टिदेवः नाम राजा श्रीवैष्णवमतदीक्षां स्वीकृतवान् ।	1
14.	लङ्कानगरं केषां राजधानी ? उत्तरम् : लङ्कानगरं यातुधानानां (राक्षसानां) राजधानी ।	1
15.	अक्षयाः निधयः कति सन्ति ? उत्तरम् : अक्षयाः निधयः पञ्च सन्ति ।	1
16.	पूज्यनदी का ? उत्तरम् : पूज्यनदी गङ्गा ।	1
IV.	द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	4 × 2 = 8
17.	कीदृशः महाबलः वः पातु ? उत्तरम् : प्रणमतां चिन्तामणिः, निशामणि शिरोमणिः, कपाली, लोकपाली च महाबलः वः पातु ।	2
18.	मेलुकोटे क्षेत्रे आकर्षकस्थानानि कानि ? उत्तरम् : योगनरसिंहदेवालयः, कल्याणीतीर्थम्, अक्कनकोल तङ्गियकोल, रायगोपुरं, एकशिला स्तम्भाः आकर्षकस्थलानि सन्ति ।	2
19.	पञ्च अचोरहरणीयानि कानि ? उत्तरम् : शीलं, शौर्यम्, अनालस्यं, पाण्डित्यं, मित्रसङ्ग्रहः, एतानि पञ्च अचोरहरणीयानि सन्ति ।	2

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
20.	ಅರ್ಜುನ: ಕೃಷ್ಣಂ ಕಿಮ್ ಅಪೃಚ್ಛತ್ ? ಅಥವಾ ಕತಿವಿಧಾ: ಜನಾ: ದೇವಂ ಭಜಂತೆ ? ತೇ ಚ ಕೇ ? ಉತ್ತರಮ್ : ಅರ್ಜುನ: ಕೃಷ್ಣಮ್ ಅಪೃಚ್ಛತ್ - “ಹೇ ಮಧುಸೂದನ: ಮಮ ಬಾಣಪ್ರಹಾರೇಣ ಕರ್ಣಸ್ಯ ರಥ: ಯೋಜನಪರಿಮಿತಂ ದೂರಂ ಗಚ್ಛತಿ ಕರ್ಣಸ್ಯ ಬಾಣಪ್ರಹಾರೇಣ ಮಮ ರಥ: ಕಿಂಚಿನ್ಮಾತ್ರಂ ಪೃಥತ: ಗಚ್ಛತಿ ತಥಾಪಿ ಭವಾನ್ ಕರ್ಣಾಯ ಸಾಧುವಾದಂ ಯಚ್ಛತಿ ಏವಂ ಕಿಮರ್ಥಮ್ ?” ಇತಿ ಅಥವಾ ಚತುರ್ವಿಧಾ: ಜನಾ: ದೇವಂ ಭಜಂತೆ ತೇ ಚ ಆರತಃ, ಜಿಜ್ಞಾಸುಃ, ಅರ್ಥಾರ್ಥಿ, ಜ್ಞಾನಿ ಚ	2
v.	ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ಅನುವಾದಂ ಕುರುತು 	1 × 2 = 2
21.	ಗಾಳಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇದೆ. ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬದುಕಲಾರವು. Air is everywhere. Animals can't live without air. ಉತ್ತರಮ್ : ವಾಯು: ಸರ್ವತ್ರ ಅಸ್ತಿ ವಾಯುಂ ವಿನಾ ಪ್ರಾಣಿನ: ನ ಜೀವಂತಿ	1
VI.	ಕರ್ನಾಟಕಭಾಷಯಾ, ಆಙ್ಗಲಭಾಷಯಾ ವಾ ಅನುವಾದಂ ಕುರುತು 	1 × 2 = 2
22.	ನಾರಿಕೆಲವೃಕ್ಷ: ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ: ಇತಿ ಭೂಲೋಕೇ ಜನಾ: ಭಾವಯಂತಿ ಅಸ್ಯ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಭಾಗಾ: ಉಪಯೋಗಾಯ ಭವಂತಿ ಉತ್ತರಮ್ : ತೆಂಗಿನ ಮರವು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೆಂದು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮರದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳೂ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ.	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VII. 23.	विग्रहवाक्यं लिखत । a) लम्बोदरः । b) उपवृक्षम् । अथवा समस्तपदं लिखत । a) शूलं पाणौ यस्य सः = ... b) दिनं दिनं = ... उत्तरम् : a) लम्बम् उदरं यस्य सः । b) वृक्षस्य समीपम् । अथवा a) शूलपाणिः । b) प्रतिदिनम् ।	$1 \times 2 = 2$ 1 1 1 1
VIII. 24.	लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत । ‘सोमदत्तः अभिमन्युः इव शूरः ।’ उत्तरम् : अलङ्कारः : उपमालङ्कारः । लक्षणम् : “उपमा यत्र सादृश्यलक्ष्मीरुल्लसति द्वयोः ।”	$1 \times 2 = 2$ 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IX.	यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।	2 × 3 = 6
25.	“गच्छ अद्य अहं पुस्तकं न दास्यामि ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : ‘एकाग्रता’ इति पाठः । ग्रन्थपालः अवदत् । अखण्डानन्दम् अवदत् ।	1 1 1
26.	“जित्वा पृथिवीं ददामि ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम् : ‘दाने सर्वं प्रतिष्ठितम्’ इति पाठः । कर्णः अवदत् । इन्द्रम् अवदत् ।	1 1 1
X. 27.	सन्धिं विभज्य नाम लिखत ।	3 × 1 = 3
a)	ज्योतिर्गमय ।	
b)	देव इति ।	
c)	वदनाम्बुजे ।	
	उत्तरम् :	
a)	ज्योतिः + गमय = ज्योतिर्गमय → विसर्गसन्धिः ।	1
b)	देवः + इति = देव इति → विसर्गसन्धिः ।	1
c)	वदन + अम्बुजे → सवर्णदीर्घसन्धिः ।	1

[illegible]

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
XIII.	पद्यपाठस्य नाम विलिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।	3 × 3 = 9
30.	न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते । तत्स्वयं योगसंसिद्धः कालेनात्मनि विन्दति ॥ उत्तरम् : ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'जीवनयोगः' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಸಾಧನೆಯಿಂದ, ಯೋಗಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮತ್ತು ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.	1 2
31.	आकारसदृशप्रज्ञः प्रज्ञया सदृशगमः । आगमैः सदृशारम्भ आरम्भसदृशोदयः ॥ उत्तरम् : ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'इन्द्रुः क्षीरनिधाविव' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಸದೃಶವಾದ ದೇಹಾಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಪಾರವಾದ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಅಪಾರವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆರಂಭಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಯಶಸ್ಸನ್ನೇ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು.	1 2

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಾ
32.	ಅಶನಂ ಭಿನ್ನಂ ವಸನಂ ಭಿನ್ನಂ ರೂಪಂ ಭಿನ್ನಂ ರೀತಿರಪಿ । ಭಿನ್ನಂ ಭಾಗ್ಯಂ ಭಿನ್ನೋ ವರ್ಣಃ ಭಿನ್ನಂ ಸರ್ವಂ ಭೇದದೃಶೋ ॥ ಉತ್ತರಃ : ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'ಸನಾತನಿ ನೋ ಬಧ್ನಾತಿ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪ-ಲಾವಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಇದ್ದರೂ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಅದೃಷ್ಟ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಇದ್ದರೂ, ದೇಹದ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಇದ್ದರೂ. ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದಾಗಿಸಿದೆ.	1 2
XIV.	ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ ವिलिख्य पद्यं पूरयत ।	1 × 3 = 3
33.	ಗುರವೇ ನಮಃ ॥ ಉತ್ತರಃ : ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ - ಪ್ರಣತಿಃ । ಗುರವೇ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಭಿಷಜೇ ಭವರೋಗಿಣಾಮ್ । ನಿಧಯೇ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ದಯೇ ನಮಃ ॥	1 2

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
xv.	ದಶಾವಾಕ್ಯೈಃ ಉತ್ತರಂ ಕರ್ನಾಟಕಭಾಷಯಾ, ಆಙ್ಗಲಭಾಷಯಾ, ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ವಾ ಲಿಖತ 	2 × 4 = 8
34.	ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಾಮಸ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಂ ವರ್ಣಯತ ಉತ್ತರಮ್ : ಅಪೂರ್ವ ಮೇಲಾ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾರತಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 2011 ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕಮೇಳದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಾಮದ ವಿಶೇಷತೆ-ಅಲ್ಲಿನ ಶಾಲೆ, ವಾಹನ ರಿಪೇರಿ ಅಂಗಡಿ, ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ, ಹರಟೆಕಟ್ಟೆ. ಇವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಣೆ. ಬೀದಿನಾಟಕ, ಅಭಿನಯ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಗಾಯನದೊಂದಿಗೆ ಕುಣಿತ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ವೀಕ್ಷಣೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಬೇಕು.	4
35.	“ಉಭಯಭಾರತೀ ಭಾರತಸ್ಯ ಆದರ್ಶನಾರೀ” ಸಮರ್ಥಯತ ಅಥವಾ “ವಿಕ್ರಮಃ ವೇತಾಲಶ್ಚ” ಪಾಠಸ್ಯ ಕಥಾಸಾರಾಂಶಂ ಲಿಖತ ಉತ್ತರಮ್ : ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ತೀರದ ಮಾಹಿಷ್ಮತಿ ನಗರ - ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕರ್ಮರ ಪಂಡಿತ ಮಂಡನಮಿಶ್ರ. ಅವರ ಬಗೆಗಿನ ಅಂಶಗಳು, ಮಂಡಲಮಿಶ್ರರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಉಭಯಭಾರತಿ - ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ - ಗುಣವಿಶೇಷತೆಗಳು, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಆಗಮನ, ಮಂಡನಮಿಶ್ರರ ಆತಿಥ್ಯ, ಮಂಡನಮಿಸ್ಸ ಮತ್ತು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
	ಮಧ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಚಿಂತನೆ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಮಂಡನಮಿತ್ರರ ವಾದ. ನಿವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರವಾದ, ಉಭಯಭಾರತಿಯವರಿಂದ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ, ಮಂಡನಮಿತ್ರರ ಸೋಲು ಸಂನ್ಯಾಸ - ಸ್ವೀಕಾರ, ಉಭಯಭಾರತಿಯವರಿಂದ ನರ್ಮದಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಯಾಗಿ ಅಪಾರಸೇವೆ, ಆದರ್ಶ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿ ಭಾರತದ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗಿರುವುದು. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷನ ಮಾತಿನಂತೆ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು, ಬೇತಾಳವನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊರುವುದು, ಬೇತಾಳದಿಂದ ಕಥೆ, ಧರ್ಮಧ್ವಜರಾಜ, ಅವನ ಮೂರು ಜನ ಪತ್ನಿಯರು, ಇಂದುಲೇಖಾ, ತಾರಾವಳಿ, ಮೃಗಾಂಕವತಿ. ಮೂವರು ಪತ್ನಿಯರು ಕ್ರಮೇಣ ಹೂವಿನ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ, ಚಂದ್ರಕಿರಣ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ, ಒನಕೆ ಕುಟ್ಟುವ ಶಬ್ದದಿಂದ ರೋಗಲಕ್ಷಣ, ವೈದ್ಯೋಪಚಾರ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಬೇತಾಳದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಉತ್ತರ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.	4
XVI.	ಅಧೋಲಿಖಿತಮ್ ಅನುಚ್ಛೇದಂ ಪಠಿತ್ವಾ ಪ್ರಶ್ನಾನ್ ಉತ್ತರತ ।	1 × 4 = 4
36.	चाणक्यः मगधदेशस्य चन्द्रगुप्तमौर्यस्य मन्त्री आसीत् । सः एकस्मिन् कुटीरे वसति स्म । एकदा राजा चन्द्रगुप्तः दरिद्रेभ्यः दातुं कम्बलान् दत्तवान् । केचन चोराः कम्बलान् चोरयितुं चाणक्यस्य उटजम् आगताः ।	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	तदा शीतकालः आसीत् तथापि चाणक्यः कम्बलं विना भूमौ सुप्तः आसीत् । आश्चर्यचकिताः चोराः चाणक्यं प्रबोधितवन्तः । ते अपृच्छन् “अत्र कम्बलाः सन्ति । शैत्यमपि अस्ति । तथापि त्वं किमर्थं कम्बलं विना भूमौ शयनं करोषि” इति । चाणक्यः अवदत् - “दरिद्रेभ्यः दातुं राजा दत्तवान् एतान् कम्बलान् । एते मम कृते न ।” एतत् श्रुत्वा चोराः अपि सज्जनाः अभवन् । अन्येषां द्रव्यस्य उपयोगः अधर्मः इति चाणक्यस्य सन्देशः । प्रश्नाः — i) चाणक्यः कस्य मन्त्री आसीत् ? ii) चाणक्यस्य उटजं के आगताः ? iii) चोराः कं प्रबोधितवन्तः ? iv) चाणक्यस्य सन्देशः कः ? उत्तरम् : i) चाणक्यः चन्द्रगुप्तमौर्यस्य मन्त्री आसीत् । ii) चाणक्यस्य उटजं चोराः आगताः । iii) चोराः चाणक्यं प्रबोधितवन्तः । iv) अन्येषां द्रव्यस्य उपयोगः अधर्मः इति चाणक्यस्य सन्देशः ।	1 1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVII.	दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।	1 × 4 = 4
37.	परिसरः । अथवा संस्कृतभाषायाः वैशिष्ट्यम् । उत्तरम् : i) पीठिका । ii) विषयविवरणम् । iii) उपसंहारः ।	1 2 1
XVIII.	पत्रं लिखत ।	1 × 5 = 5
38.	शिवमोग्गामण्डलस्य सर्वकारीयविद्यालयस्य छात्रः/छात्रा इति मत्वा दिनत्रयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति पत्रं लिखत । अथवा चित्रदुर्गमण्डलस्य सर्वकारीयविद्यालयस्य छात्रः/छात्रा इति मत्वा अध्ययनविषये दावणगेरे नगरे वर्तमानं पितरं प्रति पत्रं लिखत । उत्तरम् : ॥ विरामपत्रम् ॥ * सकाशात् । * सविधे * विषयः * पत्रविवरणम् । पत्रभागः । * पत्रसमाप्तिः । अथवा	1 1 2 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	॥ पितरं प्रति पत्रम् ॥	
	★ सम्बोधनम्, पत्रारम्भः ।	1
	★ पत्रविषयविवरणम् । (पत्रभागः)	2
	★ सकाशात्, सविधे, पत्रसङ्केतः ।	2